

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Милена Ивова Илиева

Тракийски университет- ДИПКУ, гр. Стара Загора

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен “доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика) с обучение на английски език, на **тема:** „Педагогически стратегии за ученици с хиперактивност и дефицит на вниманието“.

Автор: Йоанна Димитриос Николи

Научен ръководител: проф. д-р Емилия Хинкова Евгениева

1. Общо представяне на процедурата и дисертацията

Настоящото становище е изготвено на основание заповед № РД 38-382/21.07.2021 г. на Ректора на СУ „Свети Климент Охридски” и решение на научното жури, в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилата за развитие на академичния състав на СУ “Свети Климент Охридски“, гр. София.

Дисертационният труд на Йоанна Димитриос Николи е структуриран в увод, пет глави, изводи и препоръки, заключение, списък на използваната литература и приложения. Дисертационният труд съдържа 203 страници основен текст, а общият обем е 227 страници. В текста са включени 69 таблици и 87 диаграми. Библиографията съдържа 20 страници заглавия на актуална научна литература. Авторефератът съдържа 52 страници основен текст.

2. Актуалност на тематиката

В увода на дисертационния труд са представени актуалността на темата и мотивите за разработването на изследването. Те са обосновани със значителния напредък в обучението на деца и ученици с хиперактивност и дефицит на вниманието.

Дисертационният труд е посветен на актуална тема, която е необходимо да бъде проучена, за да може да се вземат адекватни мерки за подобряване на поведенческата терапия и за разширяването на комплекса от услуги.

3. Познаване на проблема

В дисертационното изследване авторът ни насочва към теоретичната основа на проблема за хиперактивност и дефицит на вниманието. Разглеждат се задълбочено история и етиология на ХАДВ, както и лечението. Интерес представляват и представените от автора училищни умения, в това число визуални и слухови възприятия, дефицитът в академичните постижения, дефицити при четене, проблемите, свързани със социалните умения, дефицит на паметта, както и пластичността на мозъка. Йоанна Николи посочва и педагогически подходи, подходящи за работа с деца с ХАДВ, в това число и дидактически материали.

От подбора на библиографския апарат и начина на боравене с него проличава доброто познаване на докторанта на литературата и научните постижения в изследователската област на дисертационния труд. Това дава основания на докторанта да систематизира критично и да обмисля съществуващите научни тези и да заема аргументирана позиция по всяка една от тях.

Всичко това е основание да се предложат подходи за подобряване разбирането на учителите, преподаващи на учениците със специални образователни потребности, в частност ХАДВ, за регулиране на учебните стратегии, образователната среда и промяна на отношението към тях от заобикалящата ги такава.

4. Методология на изследването

Методологията на изследването е представена в третата глава. Коректно са формулирани основните цели и задачи, подбрани са адекватни изследователски методи и средства, конкретизирани са критерии и показатели на изследването.

Целта на изследването е проучването да изследва знанията на учителите в началното образование, относно хиперкинетичното разстройство с нарушение на вниманието в началното училище.

Дисертационният труд съдържа качествено и количествено изследване. За количествено изследване се е използвал въпросник, а за качествено изследване полуструктурирани интервюта.

Извадката от качествено изследване се състои от 15 учители, като 12 са жени и 3 са мъже, на възраст 22-50 години, с магистърска степен и от 0 до 7 години трудов стаж. Що се отнася до тяхната специалност, 8 са филолози, 2 математици, 2 физици, 2 учители и 1 учител в детска градина.

Обобщението на резултатите от експерименталното изследване са представени и обобщени в количествен и качествен аспект. За това са използвани таблици, онагледени със съответни на тях диаграми.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Стилът на изложението в дисертацията е научен и точен. Използвани са съвременни философски, психолого-педагогически теоретични и практически методи. Въз основа на анализа, оценката и синтеза на нови идеи, докторантката разширява съществуващите знания, насочвайки се към изследването на проблеми, чието решаване води до резултати, които могат да бъдат квалифицирани като принос в науката.

Иновативната стойност на дисертационния труд може да бъде отбелязана в приноси с теоретичен и практически характер.

6. Автореферат

Авторефератът е разработен според изискванията на Правилата за развитие на академичния състав на СУ“Свети Климент Охридски“ и отразява точно основните резултати, получени в дисертационното изследване.

7. Въпроси и препоръки:

Какви промени бихте предложили в съществуващите учебни стратегии, самото обучение и учебната среда, за да се подобри обучението на учениците с ХАДВ в началното образование?

8. Заключение

Дисертационният труд съдържа научно-теоретични и приложни резултати, които представляват принос в педагогиката (в частност на специалната педагогика) и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Свети Климент Охридски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на ФНОИ, приети във връзка с Правилника на СУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Йоанна Димитриос Николи притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по професионално

направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика), като демонстрира много добри изследователски качества и умения за самостоятелно организиране и провеждане на задълбочено научно изследване. Всичко горепосочено ми дава основание да твърдя, че дисертационното изследване надхвърля рамките и изискванията за такъв род изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено в рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, поради което *предлагам* на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на Йоанна Димитриос Николи в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

30.09.2021 г.

Изготвил становището: .....

(доц. д-р Милена Илиева)